

Strategiplan for Stavanger Golfklubb 2025–2028

Et styringsverktøy for de neste 4 årene

Stavanger Golfklubb er en demokratisk medlemsklubb der styret og komitéer er valgt ved årsmøtet og fungerer som medlemmenes talerør. Strategiplanen 2025 – 2028 er et rammeverktøy som styret forholder seg til når beslutninger skal tas. Strategiplanen har nedfelt føringer for bruk av ressurser i de neste 4 årene.

Målet er at strategiplanen 2025 – 2028 vil fungere som et levende og fleksibelt dokument og et godt styringsverktøy i den kommende 4 års perioden.

Hovedtrekkene i planen

Klubben forholder seg til NGF og NIFs regelverk og dette er forankret i den nye strategiplanen til SGK. Medlemmenes interesser vil også i fremtiden stå i fokus og være bestemmende for hvordan klubben utvikles. I tillegg er det viktig for klubben å opprettholde det gode forholdet til Stavanger kommune med tanke på bane og areal. SGK skal sikre solid økonomi og kontantstrøm gjennom fornuftig drift og administrasjon.

Visjon:

En aktiv og tradisjonsrik golfklubb for alle

Inkluderende, utviklende, ledende og bærekraftig

Inkluderende

Vi skal tilby et inkluderende miljø og legge til rette for trivsel og samspill for medlemmer, gjester, ansatte og samarbeidspartnere, både på og av banen.

Vi skal jobbe for en kultur hvor alle er velkomne og gode golfopplevelser deles.

Utviklende

Vi skal være ledende på utvikling av golfspillere, med fokus på både bredde og topp.

Vi skal være en klubb som kontinuerlig utvikler bane, anlegg, ansatte og frivillige.

Ledende

Vi skal fortsette å holde meget høy banestandard og være en av de ledende klubbene i landet.

Vi skal yte et godt og profesjonelt servicenivå i alle deler av klubbdriften og møte alle medlemmer og gjester med et smil

Bærekraftig

Verden rundt oss er i forandring og det forventes at vi som drifter golf baner blir mer bærekraftige og grønne i vår drift. SGK har som målsetting å være i forkant av fremtidige regulativ, og være en av de ledende klubbene i landet på bærekraftig golfbanedrift.

Hovedmål:

Vi skal sikre en bærekraftig utvikling av SGK gjennom satsing på miljøvennlig drift, sportslig utvikling og klubb & anlegg.

Vi skal sørge for:

- Kontinuerlig forbedring av bane og anlegg.
- Økt aktivitetsnivå året rundt på hele anlegget.
- Utvikling av elitespillere av begge kjønn som hevder seg på høyt nasjonalt nivå.
- Videreutvikling av bredde golf.

Vi skal ha høy grad av tilfredshet hos våre medlemmer.

Delmål:

For å oppnå hovedmålet har SGK satt seg som delmål å ha:

- flere som trener og spiller golf hele året
- et godt treningstilbud til alle medlemmer på alle nivå
- attraktive og engasjerende arrangementer og turneringer som ivaretar alle medlemsgrupperingene
- fokus på videreutvikling av det positive komité- og dugnadsarbeidet
- fokus på å ha en åpen og inkluderende servicekultur
- økt rekruttering av barn, ungdom, unge voksne og nybegynnere
- økt rekruttering og fokus på ivaretagelse av kvinner
- kontinuerlig utvikling av klubbens organisasjon og kompetanse
- kontinuerlig og bærekraftig utvikling av bane og treningsanlegg
- regelmessig kommunikasjon med medlemmene gjennom elektroniske nyhetsbrev og andre relevante kanaler
- fokus på å være en attraktiv klubb og aktør for våre medlemmer og samarbeidspartnere
- god økonomisk styring og en sunn økonomi

Hovedområder i Strategiplanen 2025 – 2028

Ivaretagelse og utvikling:

SGK skal legge forholdene til rette for et sosialt godt miljø for alle medlemsgrupper. Dette skal oppnås gjennom organisert og uorganisert golfaktivitet og samvær.

Klubben skal ivareta og involvere alle medlemmer og sette større fokus på de ikke-etablerte spillernes ønsker og behov (e.g.: VTG tilbud), spesielt underrepresenterte grupper som jenter, kvinner, barn og unge og unge voksne.

Det skal være tilbud til alle medlemmer som ønsker å utvikle seg som spiller eller i golffaglig retning.

Junior & Elite:

SGK skal rekruttere og ha et godt tilbud til juniorspillere på alle nivå.

Bredde gir grunnlag for å være en klubb for alle, samtidig som det er en forutsetning for å kunne rekruttere og utvikle spillere på elitenivå.

SGK representerer forbilder og rollemodeller i et miljø som fremmer vennskap, glød og spillerutvikling.

SGK har som mål å utvikle spillere til landslag og spillere som tar steget fra amatør til profesjonell golfspiller

Rekruttering:

Nyrekuttering vil særlig legge vekt på å rekruttere flere barn og unge og unge voksne samt å øke kvinneandelen.

Det er et mål for SGK å rekruttere nye golfere (nybegynnere) til klubben og til golfen.

Organisasjon og kompetanse:

Klubbens organisering og antall ansatte skal vurderes opp mot det til enhver tid gjeldende behov og klubbens økonomi. Kompetansen skal utvikles kontinuerlig for å sikre stabile drift og utviklingsmuligheter over tid. Klubbens aktive komitestruktur skal videreutvikles gjennom fokus på det positive dugnadsarbeidet.

Gode verktøy må sikres og rutiner etableres for å registrere all aktivitet, medlemsoppfølging, ressursbruk (penger og arbeidskraft) mm.

God kommunikasjon og samspill må sikres mellom daglig leder, ansatte, styret, komiteer og klubbens partnere (restaurant og proshop).

Administrasjonen skal videreutvikle samarbeidet med andre golfklubber i distriktet, og legge forholdet til rette for bl.a. maskindeling, innkjøp og faglig utvikling og erfaringsutveksling på tvers av klubbene.

Bane og anlegg:

SGKs bane skal til enhver tid fremstå som attraktiv og tidsriktig med høy kvalitet.

SGK skal tilpasse anlegg og drift slik at vi både ivaretar miljø, fremtidige utfordringer samt legger til rette for helårsaktivitet og flerbruk.

Driving rangen skal videreutvikles og gjøres sikrere og mer spennende.

Bygging av nytt treningsfelt og korthullsbane på Rettedaljordet skal prioriteres i planperioden.

Lnett's planer om ny kraftlinje trase gjennom banen skal følges opp nøye både mot Lnett, politikere og andre interessenter. Klubben skal jobbe for at strømkabelen legges i bakken, og for vann/vinn løsninger i utbyggingsfasen.

Bærekraft:

SGK har som målsetting å være i forkant av fremtidige regulativ, og være en av de ledende klubbene i landet på bærekraftig golfbanedrift.

Vi skal jobbe for å:

- **Redusere vann forbruk** ved bruk av effektive vanningsmetoder, som værstasjoner og sensorer.
- **Øke energi effektivitet** ved implementering av energisparende tiltak, for eksempel LED-belysning, sol energi, og energi effektive bygninger på golf banen.
- **Redusere restavfall** ved økt fokus på gjenvinning og kildesortering av avfall, samt å redusere bruk av engangs plast.
- **Skåne miljøet** ved bruk av miljøvennlige produkter ved å velge bærekraftige materialer og produkter, samt begrensning av kjemikaliebruk.
- **Bevaring av natur og biologisk mangfold** ved å fremme naturlige habitater, restaurering av økosystemer og beskytte dyre liv på golf banen.

Kommunikasjon og marked:

Klubben skal aktivt informere og kommunisere via hensiktsmessige kanaler (hjemmeside, sosiale medier og epost/nyhetsbrev).

Medlemsbladet Golfentusiasten skal publiseres minst to ganger i året.

Administrasjonen skal aktivt markedsføre klubben mot potensielle medlemmer og samarbeidspartnere, samt informere om gjeldende medlemsfordeler.

Turneringer:

Klubbens turneringsprogram skal bidra til å ivareta sportslige ambisjoner og samhold.

Klubbens turneringsprogram skal sikre en variasjon i turneringstilbudet som ivaretar alle medlemsgrupperinger, spesielt barn, unge og nybegynnere.

Klubbturneringer skal promoveres regelmessig i løpet av sesongen for å øke deltakerantallet.

Som en av landets ledende baner skal klubben være hvert år være arrangør av regionale og nasjonale turneringer på høyt nivå.

Arrangementer:

Klubben skal legge til rette for arrangementer utover det som foregår på selve banen både i og utenfor golfsesongen for å bidra til et godt klubbmiljø gjennom hele året.

Økonomi:

SGK skal bygge videre på solid økonomi med fokus på kontantstrøm.

I gode økonomiske år vil klubbens administrasjon ha fokus på å styrke likviditet og egenkapital for å sikre kontinuerlig drift og utvikling i vanskelige år.

Klubbens inntektskilder vil hovedsakelig være fra kontingenter, sponsorinntekter, greenfee, range, konkurranser, kommunale tilskudd og leieinntekter fra bane, klubbhus og aktivitetshus.

Klubbens administrasjon vil fortsette å jobbe for økt finanseringsbidrag, både gjennom offentlige og private tilskuddsordninger.

Handlingsplaner:

Styret og administrasjonen skal arbeide etter gjeldende strategiplan.

Administrasjonen skal utarbeide egne handlingsplaner som underbygger klubbens plan for strategiperioden.

Vedlegg 1

-

Sportslig plan

Stavanger GK Sportslig Plan

KLUBBENS SPORTSLIGE MÅL

NÅSITUASJON - MEDLEMSMASSEN FORDELT PÅ ALDER OG HANDICAPNIVÅ

Ved starten av denne planperioden ser fordelingen av klubbens medlemsmasse fordelt på alder og handicapnivå ut som følger:

Medlemsoversikt pr 9/12-2024

	Sum medlemmer			Damer			Herrer			Gj.sn.alder	Hcp		
	Sum	Aktive	Passive	Sum Damer	Aktive	Passive	Sum Herrer	Aktive	Passive		hcp	hcp.M	Hcp.D
0-7	30	30	-	10	10	-	20	20		5,0	54,0	54	54,0
8-10 år	27	27	-	13	13	-	14	14		9,1	52,0	51,4	52,7
11-19 år	194	194	-	27	27	-	167	167		16,0	29,2	28,79	32,0
20-34 år	360	348	12	39	38	1	321	310	11	27,5	20,8	18,76	37,6
35-49 år	337	290	47	36	32	4	301	258	43	42,0	18,6	16,66	34,3
50-66 år	617	551	66	158	143	15	459	408	51	58,4	22,0	18,67	31,6
67 år +	437	397	40	145	135	10	292	262	30	73,8	26,2	23,47	31,8
Sum	2002	1837	165	428	398	30	1574	1439	135	47,9	23,7	21,0	33,6

Juniormedlemmer (0-19 år): 251 / Antall jenter: 50 (20%) / Gj. Snitt alder: 13,8 år / Antall i aktiv trening: 92 / Antall jenter i aktiv trening: 21 (22,8%)

Utviklingen blir målt årlig og vil ligge som del av klubbens årsberetning.

Klubbens junior & elite strategi for planperioden 2025 - 2028:

SGK skal rekruttere og ha et godt tilbud til juniorspillere på alle nivå.

Bredde gir grunnlag for å være en klubb for alle, samtidig som det er en forutsetning for å kunne rekruttere og utvikle spillere på elitenivå.

SGK representerer forbilder og rollemodeller i et miljø som fremmer vennskap, glød og spillerutvikling.

SGK har som mål å utvikle spillere til landslag og spillere som tar steget fra amatør til profesjonell golfspiller.

Mål for planperioden:

- Antall spillere i aktiv trening: 100
- Jenteandel: >25%
- Videreutvikle jentelag
- Stille guttelag og jentelag i Junior NM.
- Stille guttelag i junior NM på elite nivå innen 2028

Handlingsplan for planperioden:

Rekruttere flere barn og unge: Erfaring viser seg at det er veldig få som slutter med golf i Stavanger GK når de først er kommet i gang. Utfordringen ligger i å få barn og unge til golfbanen for første gang.

- Invitere barneskoleklasser til golfbanen i aktivitetstimene på skolen.
- Redusere terskelen for å starte med golf ved å tilby Veien til golf for barn og unge flere dager ukentlig.
- Ha et godt aktivitetstilbud (treningsgrupper, turneringer, sosialt og helårstrening).
- Tilby treningsgrupper for alle aldre og nivåer.
- Arrangere sommerskole for barn og unge
- Øke tilgjengelig informasjon og direkte oppfølging av de som har deltatt på VTG og sommerskole.
- Implementere IMPACT konseptet (inkl. life og golfskills) i J&E satsingen
- Delta aktivt i Regional idrettsutvikling (RIU) initiativet til NGF
- Fokus på rekruttering av aktive/spillende trenere og aktivitetsledere, spesielt innen J&E gjennom implementering av IMPACT.

Utvikle spillere til landslag og proffe.

- Tilby mer trening til yngre spillere for å sikre ettervekst.
- Sette strengere krav for å få toppidrettskultur.

- Tilby god oppfølging til de som vil satse.
- Utvikle trener kompetanse, ved bl.a. å oppfordre voksne til å ta trener 1 utdanning.
- Ha god dialog mot NGF.
- Godt samarbeid med Wang toppidrett.

Kritiske faktorer:

- Velfungerende junior & elite komite
- God dialog og gjensidig respekt mellom junior & elite spillere og voksne medlemmer.
- Godt miljø og sunn kultur

Klubbens Utviklingsfaser

Aldersløpet

3-9 år: Rekruttere spillere

10-12 år: rekruttere og ivareta

13-19 år: rekruttere, ivareta og utvikle

Rekruttere: For å sikre rekruttering skal vi tilby et lett steg inn til golfsporten gjennom å ha et attraktiv lavterskel tilbud. Fokus på å tilby kurs og treninger hvor alder og nivå passer alle målgrupper. Dette sørger for trygghet og gir god forutsetning for trivsel på trening. Det skal være like billig å komme i gang med golf som andre idretter.

Ivareta: Gjennom å ha et godt aktivitetstilbud vil vi sikre tilvekst av barn og unge, samt foreldre. Tilby et godt aktivitetstilbud som består av treninger, turneringer og sosiale arrangement. Det skal være et godt treningstilbud med ukentlige treninger for alle aldre og nivå. Gruppene skal være basert på alder og nivå. I de øverste gruppene (Elitegruppene) vil nivå vektlegges for inndeling og i lavterskelgruppene vil det være alder som vektlegges.

Utvikle: For å få barn og unge til å bli værende i golfsporten er det viktig at de får muligheten til å utvikle seg så langt de selv ønsker. Dette gjenspeiles i aktivitetstilbudet gjennom å ha grupper

for alle nivåer. Vi skal legge til rette for at de som ønsker å bli gode, har mulighet for det. Aktivitetstilbudet skal bestå av grupper hvor det er tett oppfølging av trener. Det vil bestå av fellestreninger, treningsdager og privatoppfølging.

Styringsprinsipp for aktiviteter

Gruppeinndeling og kriterier

Disse inndelingene er hva som gjelder per dags dato.

VTG: 7-18 år (kurs)

Aspirant: 0-6 år (kurs/breddegruppe)

Rekrutt: 7-12 år (breddegruppe HC)

Junior Gruppe 1: 13-19 år (breddegruppe)

Runner up: 10-12 år (satsingsgruppe: lavere enn HCP 26.5)

Elite JR: 13-19 år (satsingsgruppe: Lavere enn HCP 8/12)

Aktiv Start 3-6 år

Vektlegge i perioden: Glede seg til å spille golf. Lek i fokus. Lære grunnleggende bevegelser for idrett.

Trening

Organiserte treninger	Mental trening	Fysisk/motorisk trening	Golfteknisk trening
<ul style="list-style-type: none">• Golf er en sommeridrett.• Organisert trening én dag i uken.• Vi skal oppfordre spillerne til å være aktive i andre idretter.• Opplæring i sikkerhet på trening.	Stimulere følgende ferdigheter: <ul style="list-style-type: none">• Indre motivasjon• Nysgjerrighet, fantasi, kreativitet• Selvfølelse, selvtillit• Respekt	Stimulere følgende ferdigheter: <ul style="list-style-type: none">• Kaste• Koordinasjon• Balanse	Stimulere følgende ferdigheter: <ul style="list-style-type: none">• Riktig hånd nederst på golfkølla• Parallell oppstilling

For konkrete øvelser se: <http://aktivitetsbanken.no/golf/ovelser/>

Utstyr, konkurranser og banelengder

Utstyr	Konkurranser	Anlegg
<p>Spiller:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne låne utstyr på klubben <p>Klubb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stjernejakt, kjepler og utstyr. • Halvsett til utlån. • Annet utstyr til oppmerking av øvelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • 0-8 uhøytidelige konkurranser per sesong • Konkurranser før puberteten skal være motivasjonsskapende aktiviteter for barna, <i>mer</i> enn en arena der voksne får tilfredsstilt sine behov for å rangere. 	<p>Banelengder: Tee 35. tilpasse teested på turneringer.</p> <p>Treningsanlegg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Range • Treningsområde • Nærspillgreen • Puttegreen

Trenere og støtteapparat

Trenernivå	Trenerne skal	Støtteapparatets oppgaver (JEK)
<ul style="list-style-type: none"> • Trener 1 eller PGA trener 	<ul style="list-style-type: none"> • Skape motiverende rammer med fokus på lek. Være inkluderende og ha fokus på å skape et mestringsorientert miljø. • Bidra til å skape motivasjon til å leke/trene på egen hånd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Foreldrekontakt • Ta initiativ til jevnlig miljøskapende tiltak • Info om aktiviteter • Bistå som hjelpere ved oppsett og gjennomføring av treningsøkter

Aktiv start 6-9 år

Vektlegge i periode: Glede seg til å spille golf. Lek i fokus. Bli del av en gruppe/miljø. Utvikle basisferdigheter, grunnleggende motoriske og fysiske forutsetninger.

Trening

Organiserte treninger	Mental trening	Fysisk/motorisk trening	Golfteknisk trening
<p>Gruppetrening:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Golf er en sommeridrett. • Organisert trening én dag i uken. 	<p>Stimulere følgende ferdigheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indre motivasjon • Nysgjerrighet, fantasi, kreativitet 	<p>Stimulere følgende ferdigheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaste • Fange • Koordinasjon 	<p>Stimulere følgende ferdigheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riktig hånd nederst på golfkølla • Parallell oppstilling

<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal oppfordre spillerne til å være aktive i andre idretter samt leke/trene på egen hånd. • Opplæring i sikkerhet på bane og introdusere golf vett. 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvfølelse, selvtillit • Respekt 	<ul style="list-style-type: none"> • Hurtighet • Balanse 	<ul style="list-style-type: none"> • Rotasjon • Balansert avslutning av sving • Grep, ballplassering, balanse
---	--	--	--

For konkrete øvelser se: <http://aktivitetsbanken.no/golf/ovelser/>

Utstyr, konkurranser og banelengder

Utstyr	Konkurranser	Anlegg
<p>Spiller:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Halvsett. Juniorkøller. • Skal kunne låne utstyr. <p>Klubb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stjernejakt, kjepler og utstyr. • Annet utstyr til oppmerking av øvelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • 0-8 uhøytidelige konkurranser per sesong 	<p>Banelengder: Tee 35. tilpasse teested på turneringer.</p> <p>Treningsanlegg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Range • Treningsområde • Nærspillgreen • Puttegreen

Trenere og støtteapparat

Trenernivå	Trenerne skal	Støtteapparat	Støtteapparatets oppgaver
<ul style="list-style-type: none"> • Trener 1 eller PGA trener 	<ul style="list-style-type: none"> • Skape motiverende rammer med fokus på lek. Være inkluderende og ha fokus på å skape et mestringsorientert miljø. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gruppeansvarlig • 1 trener per 8 barn på trening 	<ul style="list-style-type: none"> • Foreldrekontakt • Ta initiativ til jevnlig miljøskapende tiltak • Info om aktiviteter • Ansvarlig for gruppens FB side. • Bistå som hjelpere ved oppsett og gjennomføring av treningsøker • Organisere evt. kjøre- og hentebehov.

Lære å spille (utviklingsalder 10-12 år)

Vektlegge i periode: Skape størst mulig bevegelseserfaring. Golftekniske basisferdigheter, spesielt køllehastighet. Lære å samarbeide med andre. Egentrening/lek utenfor organisert trening.

Trening

Organiserte treninger	Mental trening	Fysisk/motorisk trening	Golfteknisk trening
Gruppetrening <ul style="list-style-type: none">• Golf er i hovedsak en sommeridrett med mulighet for helårsaktivitet• Organisert trening 1-2 dager i uken.• Integrere golf vett og grunnleggende regelkunnskaper i treningen.	Stimulere følgende ferdigheter: <ul style="list-style-type: none">• Indre motivasjon• Nysgjerrighet, fantasi, kreativitet• Selvfølelse, selvtillit, selvstendighet og respekt• Fokus, oppgavefokuset	Stimulere følgende ferdigheter: <ul style="list-style-type: none">• Kaste• Fange• Koordinasjon• Hurtighet• Balanse• Styrke (med egen kroppsvekt).	Stimulere følgende ferdigheter: <ul style="list-style-type: none">• Grep, ballplassering, balanse og sikte• Dynamisk balanse (en balansert sving)• Rotasjon• Køllehastighet• Enkelt slagrepertoar

For konkrete øvelser se: <http://aktivetsbanken.no/golf/ovelser/>

Utstyr, konkurranser og anlegg

Utstyr	Konkurranser	Anlegg:
Spiller: <ul style="list-style-type: none">• Fullt sett. Junior/voksenkøller Klubb: <ul style="list-style-type: none">• Utstyr til oppmerking av øvelser: Se aktivetsbanken.	<ul style="list-style-type: none">• 3-8 uhytadelige konkurranser per sesong.	Banelengder: 3500-5800 m, vanlige golfbaner Treningsanlegg: <ul style="list-style-type: none">• Range• Treningsområde• Nærspillgreen• Puttegreen• Fasiliteter for innendørs trening på vinteren

Trenere og støtteapparat

Trenernivå	Trenerne skal	Støtteapparat	Støtteapparatets oppgaver
<ul style="list-style-type: none"> PGA trener og eventuelt hjelpetrener som er involvert i aktiviteten. 	<ul style="list-style-type: none"> Skape motiverende rammer med fokus på lek. Være inkluderende og ha fokus på å skape et mestringsorientert miljø. 	<ul style="list-style-type: none"> Gruppeansvarlig 1 trener per 8barn på trening. 	<ul style="list-style-type: none"> Foreldrekontakt Ta initiativ til jevnlig miljøskapende tiltak Info om aktiviteter Ansvarlig for gruppens FB side Bistå ved oppsett og gjennomføring av treningsøkter Organisere evt. kjøre- og hentebehov Organisere kjøring til turneringer utenfor egen klubb.

Trene for å spille, (utviklingsalder 13-15 år)

Vektlegge i periode: Mer golfspesifikk trening. Utviklingen av selvstendighet starter. Utvikle evne til å gjennomføre systematisk trening med langsiktige utviklingsmål. Økt konkurransemengde.

Trening

Organiserte treninger	Mental trening	Fysisk/motorisk trening	Golfteknisk trening
<ul style="list-style-type: none"> I denne perioden skal trening være hele året. Organisert trening to ganger i uken pluss individuell oppfølging med trener. Motivere til mere systematisk og bevist egentrening. Opplæring for å skape gode regelkunnskaper i nivå med de konkurranser man deltar på. 	Stimulere følgende ferdigheter: <ul style="list-style-type: none"> Indre motivasjon Fokus, oppgavefokustert Nysgjerrighet, fantasi, kreativitet Selvfølelse, selvtillit, selvstendighet Respekt 	Stimulere følgende ferdigheter: <ul style="list-style-type: none"> Kaste Koordinasjon Hurtighet Balanse Styrke Bevegelighet Stabilitet Kondisjon 	Stimulere følgende ferdigheter: <ul style="list-style-type: none"> GOBBS og vite hva disse betyr for slaget. Dynamisk balanse (en balansert sving). Rotasjon Køllehastighet Bredt slagrepertoar (lange og korte spillet) Hender foran ballen i opp-stilling og gjennom balltreff.

Utstyr, konkurranser og banelengder

Utstyr	Konkurranser	Anlegg
Spiller: <ul style="list-style-type: none"> • Fullt sett Klubb: <ul style="list-style-type: none"> • Utstyr til oppmerking av øvelser: 	<ul style="list-style-type: none"> • 5-15 konkurranser per sesong • Klubb, lokalt, regionalt og for noen nasjonalt. 	Banelengder: 3500-5800 m, vanlige golfbaner Treningsanlegg: <ul style="list-style-type: none"> • Range • Treningsområde • Nærspillgreen • Puttegreen • Fasiliteter for innendørstrening på vinteren

Trenere og støtteapparat

Trenernivå	Trenerne skal	Støtteapparat	Støtteapparatets oppgaver
<ul style="list-style-type: none"> • PGA trener for gruppetrening og individuell oppfølging for de som satser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skape motiverende rammer. • Være inkluderende og ha fokus på å skape mestringsorientert miljø. • Synliggjøre de mentale aspektene av spillet. • Inspirere til selvstendighet og ansvar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gruppeansvarlig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Foreldrekontakt • Ta initiativ til jevnlig miljøskapende tiltak • Info om aktiviteter • Ansv. for gruppens FB side. • Bistå som hjelpere ved oppsett og gjennomføring av treningsøkter. • Organisere evt. kjøre- og hentebehov • Organisere kjøring til turneringer utenfor egen klubb. • Støtte og stille spørsmål.

Lære å konkurrere (16-19 år, elitegruppe)

Vektlegge i periode: Treningen mer rettet mot å prestere på golfbanen. Betydningen av egen treningsdisiplin vektlegges. Spillerne skal ha et klart bilde av hva som skal til for å nå målsetningene. Lære å forberede, gjennomføre og evaluere konkurranser.

Trening

Organiserte treninger	Mental trening	Fysisk/motorisk trening	Golfteknisk trening
<ul style="list-style-type: none"> Treningen skjer i stor grad individuelt, men gruppetreninger er et viktig komplement for det sosiale og for konkurranse lik trening. 	Stimulere følgende ferdigheter: <ul style="list-style-type: none"> Indre motivasjon Fantasi, kreativitet Selvfølelse, selvtillit Selvstendighet Respekt Oppgavefokuset, prosessfokus, av-og-på Håndtere forstyrrelser, positiv indre dialog. 	Stimulere følgende ferdigheter: <ul style="list-style-type: none"> Eget treningsprogram og tester Kaste Koordinasjon Hurtighet Balanse Styrke med fokus på eksplosivitet Bevegelighet Stabilitet Kondisjon. 	Stimulere følgende ferdigheter: <ul style="list-style-type: none"> Eget treningsprogram Tester og statistikk Treningsdagbok GOBBS som passer for deg Bredt slagrepertoar

Utstyr, konkurranser og banelengder

Utstyr	Konkurranser	Anlegg:
Spiller: <ul style="list-style-type: none"> Spesialtilpasset golfsett Klubb: <ul style="list-style-type: none"> Utstyr til oppmerking av øvelser. 	<ul style="list-style-type: none"> 10-25 konkurranser per sesong Klubb, regionalt, nasjonalt og for noen internasjonalt 	Banelengder: 4600-6400 m Treningsanlegg: <ul style="list-style-type: none"> Treningsområde Drivingrange Puttinggreen Fasiliteter for innendørstrening på vinteren Fasiliteter for fysisk trening.

Trenere og støtteapparat

Trenernivå	Trenerne skal	Støtteapparat	Støtteapparatets oppgaver
<ul style="list-style-type: none"> PGA trener for gruppetrening og individuell oppfølging. 	<ul style="list-style-type: none"> Skape rammer og samarb. med spiller, støtteapparat og spillerens familie. 	<ul style="list-style-type: none"> Gruppeansvarlig Tilgang til fysisk og mental trener 	<ul style="list-style-type: none"> Støtte mot selvstendighet og ansvar. Foreldrekontakt.

	<ul style="list-style-type: none"> • Drøfte utviklingsområde. og konkrete treningsmetoder. • Synliggjøre det mentale aspektet av spillet. • Huske at det er spilleren som skal være eier til sin egen utvikling. • Bidra til å sikre trenings-kvalitet og riktig omfang. • Støtte spilleren i arbeid med å toppe formen. 		<ul style="list-style-type: none"> • Ta initiativ til jevnlig miljøskapende tiltak • Info om aktiviteter. • Ansv. for gruppens FB side. • Organisere kjøring utenfor egen klubb. • Fystrening • Mental trening
--	---	--	--

TRENERE

Klubben må til enhver tid sikre det er balanse mellom antall trenere og klubbens aktivtestilbud.

Trenernivå	Navn	TLF
Hovedtrener/PGA trener	Are Friestad	470 11 308
PGA trener	Tim Brookes	982 55 622
Trener	Renate Hjelle Grimstad	934 37 926

Junior Elite komiteen

Navn	Rolle	Tlf
Karianne Thuestad	(Leder)	911 62 739
Tore Mikalsen	(Nestleder)	901 84 990
Kjetil Ingebretsen	(Elite junior)	928 43 337
Cecilie Otterøen	(Golfjentene)	412 16 087
Thomas Frafjord	(Rekrutt, Hytorc Tour)	928 45 154
Espen Haaland	(Rekrutt, Scramble, events)	
Ole Ramsnes	Styrets representant	476 71 194
Are Friestad	Hovedtrener/PGA trener	470 11 308
Renate Hjelle Grimstad	Trener	934 37 926

Sportslig Utvalg består av: Ole Berge Ramsnes, Tore Mikalsen og Are Friestad

Ytterlig info finner en på klubbens hjemmeside:

Link til hjemmeside: <https://www.sgk.no/>

Link til kontaktinfo for trenere og administrasjon: <https://www.sgk.no/kontakt/>

Link til oversikt over klubbens styre og komiteer: <https://www.sgk.no/om-klubben/komite/>

Vedlegg 2

-

MÅLDOKUMENT

FOR

STAVANGER GOLFKLUBB`S BANE

Dato: 17/12-2024

1. INNLEDNING	22
2. BANE MÅLSETNING FOR (KLUBB)	22
3. GREENER	23
4. KRAGER & FORGREENS.....	24
5. UTSLAGSSTEDER.....	24
6. FAIRWAY.....	25
7. SEMIROUGH.....	25
8. ROUGH/SKOG	26
9. TRENINGSOMRÅDENE.....	26
10. NATUROMRÅDER	26
11. BUNKERE	26
12. VANN & SIDEVANNSHINDER	27
13. BANEMARKERINGER	27
14. GANGVEIER.....	27
15. TRANSPORTVEIER	27
16. ÅPNING/STENGING AV BANEN.....	28
17. MASKINER / UTSTYR	28
18. GRESSAVKLIPP	29
19. BANEUTBEDRINGER	29
20. MILJØ- OG ESTETISKE KRAV.....	29
21. PERSONAL	29
22. LOKALITETER.....	30
23. ORGANISASJON	30
24. INFORMASJON	31

1. INNLEDNING

Dette dokument er utarbeidet for å gi klubbene en mal på hvordan et systematisk banevedlikehold skal og bør se ut.

Hensikten med dokumentet er at medlemmene til enhver tid skal vite hva som er klubbens kortsiktig og langsiktige mål. Det betyr ikke at forslag til endringer ikke kan presenteres til styret og årsmøte i fremtiden. Dersom f.eks. ny teknologi, nye krav fra myndighetene eller at den eksisterende situasjonen på banen skulle endre seg i vesentlig grad vil dette være naturlig å gjøre. Dokumentet skal også forebygge eventuelle misforståelser mellom medlemmenes forventninger og styrets ambisjoner.

Dokumentet skal ses på som et hjelpemiddel for å øke forståelsen mellom styret, komiteene, proene, administrasjonen og baneavdelingen.

Når årsmøtet har vedtatt målene for banens egenart og standard basert på dagens forutsetninger, vil dette dokument kunne være retningsgivende for banens langsiktige profil. Det er viktig at alle er lojale mot et demokratisk vedtak, selv om en eventuelt er uenig i vedtaket.

Vi har i dag klare fysiske begrensninger som hindrer oss i å fremstå med god kvalitet før ca. 1 mai. Denne datoen vil kunne variere noe avhengig av vær og temperatur forhold.

2. BANE MÅLSETNING FOR STAVANGER GOLFKLUBB

Stavanger golfbane skal holde meget høy banestandard med utgangspunkt i geografisk beliggenhet og klimatiske forhold.

I praksis vil det bety at banen skal ha best mulig kvalitet, men uten optimale inngrep for å endre de fysiske og kjemiske svakheter i jordstrukturen.

Banens kvalitet skal tilfredsstillende de krav som er nødvendige for at Stavanger golfklubb kan arrangere nasjonale (og internasjonale turneringer), men bare på tidspunkter som normalt er gunstige for banen. Dette er opp til styret å bestemme, men det vil normalt best kunne oppnås i juli og august. Arrangementer som evt. gjennomføres før eller etter dette tidspunkt, vil ikke kunne regne med optimale forhold med hensyn til lave klippehøyder, jevnhet på underlaget og en tett gressplantebestand.

3. GREENER

Vedlikeholdet skal ta sikte på å utvikle en best mulig kvalitet med hensyn til jevnhet og ærlighet på greenene, samt å unngå sykdommer og skader.

For å opprettholde eller videreutvikle dagens kvalitet på greenen, må følgende vedlikeholdsrutiner gjennomføres gjennom sesongen.

- Vertidrainlufting 1 til 3 ganger pr. sesong inkludert vår/høst.
- Lufting 1 til 2 ganger pr. måned.
- Airinjektor lufting 2 til 4 ganger pr. sesong.
- Vertikalskjæring og sanddressing 2 til 3 ganger pr. måned.
- Støttesåing av svake greener 1 til 2 ganger pr. sesong.
- Behovstilpasset gjødslingsprogram.
- Behovstilpasset vanningsprogram som også inkluderer dagvanning i perioder.
- Klippefrekvensen vil variere fra daglig til behovstilpasset når veksten avtar.
- Klippehøyden vil variere mellom 4,0 til 5,0 mm når greenene har fått etablert seg.
- Ved nasjonale (og internasjonale) turneringer vil klippehøyden bli justert etter behov under 4 mm for en kortere periode dersom værforholdene tillater det.
- Under normale forhold vil greenene bli rullet 2-3 ganger per uke.

Greenene skal ha en så rask ballrull som gressart og forhold tillater. Hastighetsvariasjoner kan forekomme, selv med samme klippehøyde, pga. gressplantens naturlige frøsetningsperioder som forekommer 2 til 4 ganger pr. sesong. Målsettingen er at stimpmeter (hastighet) skal ligge mellom 8,6 og 9 under optimale forhold.

Bestemte konturklippinger skal følges.

Greenområdene skal holdes ugressfrie.

For å spre generell slitasje samt for å oppnå målsettingen om skarpe hullkanter, vil hullbytte foretas annen hver dag (+ fredag og lørdag). Hullbytte vil følge Stavanger golfklubb's hullkart system. Øvrige anvisninger i henhold til NGF's håndbok om turneringsspill.

Bestående gressart *Poa annua* (tunrapp) skal beholdes til den grad det jobbes med resåing for å niche ut gressarten.

Provisoriske greener skal vedlikeholdes på et nivå som muliggjør et bra alternativ til spill i påvente av at ordinære greener skal få etablert seg tilstrekkelig. De provisoriske greenene vil bli benyttet på vinteren, men kan også benyttes under ekstremt dårlige værforhold under sommersesongen for evt. å unngå stenging av banen. De provisoriske greener er primært å betrakte som vintergreener.

4. KRAGER & FORGREENS

Kragen skal ha en tetthet, jevnhet og klippehøyde som tillater chip & run slag.

Gjennom stell og vedlikehold skal man tilstrebe og opparbeide gode greenområder.

Kragens bredde skal være like bred rundt hele greenen der dette er mulig.

Krager skal ha tilnærmet samme vedlikeholdsinnsett som greener.

Klippehøyden skal følge klippeplan, og vil variere mellom 10 - 16 mm gjennom sesongen.

5. UTSLAGSSTEDER

Utslagsstedene skal vedlikeholdes på et nivå hvor resåing blir utført fortløpende, slik at man hele tiden har nye alternative plasser med gress hvor utslagsmarkeringene kan stå.

For å nå dette målet må følgende vedlikeholdsrutiner gjennomføres:

- Vertidrainlufting 1 til 2 ganger pr. år inkludert vår/høst.
- Lufting 1 - 2 ganger pr. måned.
- Airinjektor lufting 2 ganger pr. år.
- Såing av divots 3 til 4 ganger pr. måned.
- Behov tilpasset støttesåing 1 pr. år. (sesong avhengig)
- Vertikalskjæring/dressing 2 til 3 ganger pr. år.
- Behovstilpasset gjødslingsprogram.
- Behovstilpasset vanningsprogram som også inkluderer vanning på dagtid i perioder.
- Klippefrekvensen ligger på 3 til 4 ganger pr. uke.
- Klippehøyden skal følge klippeplan og vil variere fra 10 - 18 mm gjennom sesongen.
- (Ved nasjonale (og internasjonale) turneringer kan klippehøyden justeres dersom værforholdene tillater det.)

Markeringer flyttes daglig slik at slitasjen gjøres minimal.

Skråninger skal vedlikeholdes på en slik måte at de ser velholdte ut.

Dersom værforholdene gir økt risiko for stor slitasje skal utslagsmarkeringene flyttes ned på matte. På våren skal ikke utslagsstedene åpnes før gresset har fått etablert seg ordentlig og røttene har fått festet seg til underlaget. Målet er allikevel at matter ikke skal brukes mer enn nødvendig.

Hullets lengde er målt fra fastmerke på midten av utslagsstedet til midten på green.

Vedlikeholdet skal ta sikte på å unngå sykdommer på banen.

Utslagsstedene skal holdes tilnærmet ugressfrie.

Matteutslag skal holdes rene, ligge nivellert og muliggjøre pegging både på høyre og venstre side.

6. FAIRWAY

For å opprettholde og videreutvikle fairwayene må følgende vedlikeholdsrutiner gjennomføres:

- Vertidrainlufting 1 til 2 ganger pr. sesong (Fairway 1 og 2)
- Punktvis bruk av air injektorlufter etter behov (Fairway 1 og 2).
- Såing av divots 2 til 3 ganger pr. måned. Gjelder hovedsakelig for fairway 1 og 2. Øvrige fairways etter behov.
- Sanddressing 1 til 2 ganger pr. sesong. (Fairway 1 og 2)
- Behovstilpasset støttesåing
- Behovstilpasset gjødslingsprogram
- Behovstilpasset vanningsprogram, som i perioder også inkluderer vanning på dagtid.

Ingen bunker skal finnes innenfor rammen for fairwayklippingen, de skal forankres i semiruffen.

Konturklippingen skal utføres på en slik måte at den gir en positiv opplevelse fra utslaget og gir hullet den vanskelighetsgrad som er påtenkt.

Bredden på fairway skal til enhver tid følge klippeplan.

Klippehøyden skal følge klippeplan og vil variere mellom 13 - 18 mm gjennom sesongen.

Fairwayene klippes 2 til 3 ganger pr. uke.

Fairwayene skal i størst mulig grad holdes ugressfrie.

Vedlikeholdet skal ta sikte på å unngå sykdommer på banen.

Torven skal langsiktig forbedres for å få bedre jevnhet, slitestyrke og lettere vedlikehold.

Fairwayene skal, der det er mulighet til det, dreneres godt (og sikre god overflatedrenering).

7. SEMIROUGH

Klippehøyden vil ligge på 51 mm gjennom sesongen. Semiroughen klippes 2 ganger pr. uke.

Gressets tetthet skal være den samme som på fairway.

Klippebredden skal være minimum 3,0 m på hver side av fairway. Der dette er mulig.

Semirough skal i størst mulig grad holdes fri fra ugress.

Enkelte områder med høy rough som skal stå opp mot vilt med vilje.

8. ROUGH/SKOG

Roughen skal være glissen og på enkelte strategiske områder skal den beholde sin naturlige karakter. Roughen klippes etter behov (2 til 3 ganger pr. uke) og tilpasses ellers til turneringsprogrammet. Klippehøyden vil ligge på 57 mm gjennom sesongen.

Finisharbeid rundt utslagssteder, bunkerkanter, greenområder, trær, vannspeil, diker etc. blir vedlikeholdt etter behov slik at det ser velstelt ut.

Skogen som kranser banen, skal vedlikeholdes slik at baller finnes hurtig og muliggjør fair play. Der dette er mulig.

9. TRENINGSOMRÅDENE

Klippehøyden følger fairway/rough nivå, mens klippehøyden på driving range muliggjør maskinell ballplukking.

Treningsbunker skal vedlikeholdes på lik linje med bunkere på banen.

Puttinggreenene skal ha samme kvalitet og vedlikehold som banens greener.

10. NATUROMRÅDER

Generelt bør det ikke utføres arbeider i naturområder.

Den naturlige floraen skal, så langt det lar seg gjøre, beholdes.

Området foran tee 46 ved hull 12 er vernet etter golfbanens opprinnelige design.

11. BUNKERE

Bunkere skal holdes ugressfrie og med klart definerte kanter.

Kantklippes 1 til 2 ganger pr. måned.

Fra greenbunker skal det ikke være mulig å putte opp på green.

Sandtykkelsen skal være ca. 10 cm, der halvparten er "fast."

Sandens kornfraksjon skal ikke tillate at ballen blir uspillbar.

Bunkere skal videreutvikles slik at man i størst mulig grad unngår vannansamlinger.

Vedlikeholdet skal være slik at de oppleves som nyraket. Bunkere blir raket 2 – 3 ganger pr. uke.

12. STRAFFEOMRÅDER

Disse skal være tydelig og godt merket.

Kunstige vannspeil skal være rene for vekster. Der dette er mulig.

13. BANEMARKERINGER

Skal følge NGF's regelhåndbok, samt turneringskomiteens anbefalinger.

Markeringene skal ikke virke negativt på naturopplevelsen eller vanskeliggjøre banevedlikeholdet.

Overdrevet markering med hvit/blå spray i forbindelse med turneringer bør unngås.

14. GANGVEIER

Alle gangveier og trallestier skal gi god framkommelighet.

Gangveier og trallestier skal være definerte. Vedlikeholdes 2 til 3 ganger pr. sesong.

"Tråkk" (ikke anlagt sti) som medfører slitasje skal unngås.

Banemannskapet setter ut gjerder ved vår/høst ved slitasje rundt utsatte områder.

15. TRANSPORTVEIER

Skal gi god framkommelighet og tilpasses maskinparken.

Ved transport skal det interne veisystemet benyttes i størst mulig grad. Dette gjelder også for biler benyttet av course marshall og andre funksjonærer.

16. ÅPNING/STENGING AV BANEN

Banen eller deler av denne skal holdes stengt når det er risiko for varige skader.

Ordinære greener skal holdes stengt når det er risiko for varige skader.

Dette gjelder spesielt på våren når gresset på greenene skal etablere seg med tilstrekkelige gressrøtter.

Ved stående vann på en eller flere greener er det grunnlag for stenging av banen.

De første frostperiodene er kritiske tidspunkt og gir grunnlag for midlertidig stenging av banen.

Greenene skal stenges senest i midten av desember, slik at forebyggende arbeid kan finne sted når det faglig sett er hensiktsmessig. De naturlige giftgasser må fjernes gjennom jordens og gressplantens naturlige transpirasjonssystem, ellers dør gressrøttene. Det er av stor betydning at greenene får hvile litt, slik at forholdene blir lagt til rette for en god overvintring,

Når greenene stenges for sesongen, vil det bli etablert et "målgolfalternativ" bestående av vintergreener på banen.

17. MASKINER / UTSTYR

Maskinene skal være funksjonelle og i god stand, samt være tilpasset det ambisjonsnivå som gjør banevedlikeholdet rasjonelt.

Maskinene med tilbehør skal vedlikeholdes på en fagmessig måte slik at man unngår stans på driftsmaskinene.

Innkjøp/innbytte av maskiner finner sted etter behov.

Maskiner skal være av typegodkjent standard (sikkerhet, etc).

Maskinførere skal gis nødvendig opplæring.

Maskiner og utstyr skal lagres under tak og på en slik måte at de er lett tilgjengelige.

Maskiner og tilbehør skal være forsikret (brann, tyveri og førerulykke).

Det skal foreligge en oversikt over antall kjørte timer og det skal føres et serviceskjema for hver enkelt maskin. Det skal kun brukes originaldeler i garantitiden på maskinene.

18. GRESSAVKLIPP

Gressavklipp skal tas hånd om på en slik måte at det ikke forstyrrer spillet og ikke påvirker naturen negativt.

19. BANEUTBEDRINGER

Større baneforbedringer skal ligge på linje med det mål (langtidsplan) som styret og årsmøtet har fastsatt.

20. MILJØ- OG ESTETISKE KRAV

Banen skal være stelt slik at golfspillere og allmennheten oppfatter den som et velstelt område.

Området rundt maskinhall og lagringsplass skal holdes ryddig.

Miljømessige krav skal etterkommes.

Baneavdelingen vil gjennom kompetanse, bevissthet og disiplin unngå overforbruk av gjødsel, sprøytemidler og evt andre kjemikalier.

(Se vedlagt bærekraftplan)

21. PERSONAL

Personal skal finnes i det antall som behovet tilsier for å få et rasjonelt og godt vedlikehold, samt at de skal inneha de kvalifikasjoner som kreves for den jobb de er ansatt for.

Personalet skal kurses og videreutdannes.

Personalets lønninger skal være markedstilpasset. De endelige lønnsnivåer bestemmes av styret innenfor vedtatte budsjetter.

Personalpolitikken skal sørge for å beholde en yrkeserfaren og velutdannet personalgruppe.

Kontinuerlige tiltak skal tas for å oppnå et godt arbeidsmiljø (stress, sikkerhet, samarbeid, forhold mellom ansatte og spillere).

22. LOKALITETER

Verksted:

Verkstedet skal være funksjonelt og velutstyrt. Arbeidstilsynets bestemmelser skal følges.

Verkstedet skal være utrustet med verktøy og materiell innenfor et økonomisk nivå som er hensiktsmessig for eget arbeide kontra evt. leid arbeide.

Verkstedet skal være utrustet på en slik måte at pt. 2 under "Maskiner og utstyr" kan innfris.

Verkstedet skal holdes ryddig og det skal være god orden på verktøy og materiell.

Det gjennomføres en årlig vernerunde av eksterne fagfolk

Personalrom:

Personalrom skal være tilpasset myndighetenes krav.

Personalrommene skal inneholde omkleddings- og våtrom, kjøkkenkrok og matrom. Separat kontor for greenkeeper skal etableres i en av golfklubbens bygninger.

Lager:

Kjemikalierom skal være tilpasset myndighetenes krav.

Gjødsel og annet materiell skal oppbevares på en slik måte at de er beskyttet mot vær og vind.

Sand, jord, grus etc. skal lagres atskilt og lett tilgjengelig.

Alle rom i garasjebygg skal holdes ryddig og velstelte.

23. ORGANISASJON

Instruks eller arbeidsbeskrivelse skal finnes for de ansatte og for banekomiteen.

Disse skal enten være tilknyttet eller ligge som vedlegg til ansettelsesavtalene.

Kostnadsoppfølging skal finne sted kontinuerlig basert på klubbens månedlige regnskapsoversikter.

Alle regninger tilknyttet baneavdelingen skal være godkjent og attestert av Head Greenkeeper før de blir registrert i klubbens regnskap.

Det skal avholdes ukentlige driftsmøter. Hensikten er å formidle aktuell informasjon basert på forrige ukes arbeid og kommende ukers planer.

24. INFORMASJON

Generell informasjon fra baneavdelingen til medlemmene skal formidles gjennom klubbens kommunikasjonskanaler (SGK.NO, Nyhetsbrev og Golfentusiasten)

Dagsaktuell eller forebyggende informasjon om banen skal legges inn på klubbens nettside.

Det blir avholdt ukentlige møter med daglig leder og andre avdelinger i klubben.

Vedlegg 3

-

Bærekraft strategi plan

for

Stavanger Golf Klubb

-

2025-2028

Dato: 17/12-2024

Verden rundt oss er i forandring og det forventes at vi som drifter golf baner blir mer bærekraftige og grønne i vår drift. Nye regler forventes fra EU i nærmeste framtid og vi bør gjøre så mye vi kan før vi MÅ!

Av FN sine bærekrafts mål er det spesielt noen vi har mulighet til å jobbe med. Disse er: mål nr. 3 god helse og livskvalitet, mål nr.12 ansvarlig forbruk og produksjon, mål nr.13 stoppe klimaendringer, mål nr.14 livet i havet og mål nr.15 livet på land

Golf har vokst mye de siste årene Og er med på å bedre livskvalitet og helsen til de som spiller. Spiller man en 18 hulls runde med golf går man mellom 7-10 km i frisk luft alene både med ukjente og / eller med gode venner. Dette er helsebringende både i fysisk og mental forstand.

Etter å ha lest USGA og R&A sine hjemmesider om bærekraftig golf bane drift er det er spesielt 5 punkter vi som driftere av grønt anlegg kan bidra med innen bærekraft:

1. **Vann forbruk**, bruk av effektive vanningsmetoder, som værstasjoner, sensorer for å redusere vannforbruket.
2. **Energi effektivitet**, implementering av energisparende tiltak, for eksempel LED-belysning, sol energi, og energi effektive bygninger på golf banen.
3. **Avfallshåndtering**, gjenvinning og kildesortering av avfall, samt å redusere bruk av engangs plast for å minimere miljøpåvirkningen.
4. **Bruk av miljøvennlige produkter**, valg av bærekraftige materialer og produkter, samt begrensning av kjemikaliebruk for å beskytte miljøet.
5. **Bevaring av natur og biologisk mangfold**, fremme naturlige habitater, restaurering av økosystemer og beskytte dyre liv på golf banen.

Vann forbruk

Å bruke vann mer fornuftig er viktig for å bevare miljøet. Her er noen måter vi kan gjøre dette på.

- **Vannings plan**, ved å utvikle et omfattende vannings program som inkluderer overvåkning av vann forbruket, sette mål for reduksjon, og iverksette effektive vannings praksiser.
- **Smarte vannings system**, installere vær baserte vannings program som justerer vanningen basert på real time vær forhold (basert på data fra værstasjon) for å redusere risikoen for over vanning og avrenning.
- **Tørke resistente gress sorter**, vurdere planting av tørke resistente gress sorter som har behov for mindre vanning og er bedre tilpasset til det lokale klimaet, vil redusere det totale vann forbruket.
- **God jord helse**, jobbe aktivt for å bedre jord helsen gjennom kulturelle praksiser som lufting, dressing, vertikal skjæring og klipping. Sunn jord holder bedre på vannet som vil redusere behovet for vanning.

- **Vann resirkulering**, iverksette systemer for å fange opp og gjenbruke vann fra vaskeplasser for traller og maskiner. Det finnes et system som heter Waste 2 water som samler opp og renser vannet for gjenbruk.
- **Revisjon og overvåkning**, regelmessig revidering av vann forbruket og overvåkning av vannings anlegget for lekkasjer og ineffektiviteter slik at vi raskt kan adressere feil og optimalisere vann forbruket.
- **Utdannelse og trening**, tilby trening til ansatte i forhold til vann konserverings tiltak og viktigheten av bærekraftig ledelse av vann.

Ved å iverksette disse tiltakene, kan vi signifikant redusere vann forbruket samtidig som kvaliteten på banen opprettholdes.

Hvor står vi:

Vannings plan, dette er noe vi jobber med kontinuerlig, og med installasjon av det nye vannings systemet Cirrus Pro blir det lettere å ha en god oversikt over vannings forbruket. Vi har sensorer i 12 cm nede i rotsonen på 5 av greenene, 4,7,11,13 og 16.

Smarte vannings løsninger: På dette punktet er vi godt i gang, men det er allikevel forbedrings potensial. Vi installerte nytt vannings program fra Rainbird (Cirrus Pro) den 13.08-24. Dette er et smart vannings program som er koblet opp til vær stasjon og til sensorene i greenene. Her blir mengde vann avgjort ut ifra evapotranspirasjons raten (ET) dette er et regnestykke programmet gjør automatisk basert på informasjon fra vær stasjon, den regner ut hvor mye vann som forsvinner tilbake til atmosfæren fra evaporasjon (fordamping fra bakken) og transpirasjon (fordamping fra gress planten) og gir dette tilbake gjennom vannings anlegget.

Tørke resistente gress sorter, på alle områder som trenger vanning har vi sådd med tørke resistente gress sorter. På greener kryp Kvein (*agrostis Capilares*) og rød Svingel (*Festuca rubra subspecies commutata*), på tee og surround Raigras (*Lolium perenne*) men alle spille flater har inntrengende arter som Tunrapp (*Poa annua*) som regnes som et ugress og har et høyere vann behov.

God jord helse, vi jobber regelmessig for å bedre jord kvaliteten, dette gjøres gjennom vedlikeholds planen og består i lufting, vertikal skjæring, dressing og klipping. Samtidig er det områder rundt om på banen dette blir vanskelig grunnet veldig våte forhold, disse områdene må jobbes systematisk med for å få bort «tatch» og noen plasser oppgradere drenering systemet.

Vann resirkulering, pr dags dato går det skitne vannet fra vaskeplassen (både maskin og tralle plassen) direkte ut i Stokka vatnet, det er ikke gunstig så vi anbefaler å lage en samleikum eller montere systemet Waste 2 Water. Sistnevnte system samler vannet og rensker det for gress avfall og urenheter som gjør at vannet kan brukes på nytt. Mange av banene i Skottland har implementert dette systemet og kan vise til meget gode resultater.

Når det gjelder optimalisering av spredere ute på banen så har vi en jobb å gjøre, spesielt på tee boksene. Her har vi fremdeles en del gamle spredere som ikke kan justeres og er heller ikke like effektive som dagens spredere, dette resulterer i at mange av de minste tee boksene får mer vann på utsiden noe som resulterer i veldig våte områder.

Revisjon og overvåking, dette ligger inne i vannings systemet

Utdanning og trening, vi går på kurs når dette er tilgjengelig samt har vi flere ansatte med utdanning som green keepere

Energi effektivitet

Energi effektiv golf bane drift involvere igangsettelse av tiltak som kan redusere energi forbruket samtidig som vi opprettholder normal drift av banen.

- **Fornybar energi**, ved å installere sol celle panel for generering av energi til for eksempel driving range, klubb hus, verksted og pumpe hus.
- **Belysning**, oppgradere til mer energi effektive lys pærer vil redusere strøm forbruket.
- **Smart teknologi**, ved å innlemme smart teknologi for vannings systemet og maskin parken kan vi optimalisere energi forbruket ved å automatisere prosessen og redusere fysisk arbeid.
- **Vedlikeholds praksiser**, ved å iverksette riktige vedlike holds praksiser for utstyr, som vasking etter bruk og regelmessig service kan forbedre effektiviteten og forlenge livstiden som til syvende og sist vil redusere energi forbruket.
- **Energi konservering**, promotere energi konservering blant ansatte og spillere ved å oppfordre til handlinger som å kjøre sammen til klubben, bruke elektriske golf biler og skru av motoren når den står på tomgang kan bidra til energi effektivitet.

Ved å iverksette disse strategiene, kan vi få til et mer effektivt forbruk av energi samtidig som vi opererer mer bærekraftig.

Hvor står vi:

Fornybar energi, I forhold til sol celle panel ser vi kan bli vanskelig på en golf bane, men vi burde utforske muligheten for et eller annet som beskytter panelene fra golf baller i fri dressur, finnes det noe sånt er dette absolutt et mulig bra tiltak.

Belysnings biten er vi allerede godt i gang med å bytte ut gamle pærer og røyr til led.

Maskin parken vår er hovedsakelig fossilt drivstoff basert, utenom noen av golf bilene. Vi bør nok utforske muligheten for en gradvis overgang til EL.

Smart teknologi, automatisering av visse operasjoner har vi gått i gang med på driving rangen og vannings anlegget. Hvor godt dette fungerer på rangen kan diskuteres, men dette er nok fremtiden så vi vil ha øynene oppe for utviklingen på dette feltet.

Vedlikeholds praksiser, har vi passe kontroll på med jevnlig service (etter brukermanual) samt en årlig service. Vi vasker bilene hver fredag eller når det trengs.

Energi konservering, her er det mye å hente i og med at mesteparten av maskiner er drevet av fossilt drivstoff, men vi kan passe på at maskiner ikke står på tomgang,

Avfalls håndtering

Avfallshåndtering på golf banen spiller en viktig rolle for å redusere miljø påvirkningen og å operere mer bærekraftig.

- **Resirkulering**, ved å sette opp miljø stasjoner rundt om på banen og ved klubb hus, for resirkulering av materialer som papir, plastikk, glass, og metaller.
- **Kompost**, ved å kompostere organisk avfall, som gress avklipp og mat avfall, vil dette redusere mengden avfall som må hentes å kjøres til boss plassen samtidig som vi skaper nærings rike kompost som vi kan bruke på områder rundt om på banen.
- **Giftig avfall**, riktig håndtering og avhending er viktig. Vi bruker visse kjemikalier i golf bane driften som det er viktig å behandle på en trygg og sikker måte for å hindre at dette lekker ut i miljøet. Implementering av giftig avfall håndterings plan vil sikre at disse midlene behandles, oppbevares og kastes riktig.

Så ved å inkorporere disse praksisene kan vi operere mer bærekraftig, redusere miljø avtrykket og bidra til et renere nærmiljø (økosystem).

Hvor står vi:

Resirkulering: Westco som vi bruker har rest, mat, plast, papp, glass og metall avfall. De har et system hos seg som skiller bossen etter innhenting og er verdens ledende i gjenvinning der 99% av alt som bli samlet inn blir gjenvunnet. Samtidig plukker vi ut all pant når vi samler in boss fra dunkene utpå banen.

Kompost: Vi komposterer gress og jord avfall nede på tippen ved hull 16. Dette omgjøres til jord som vi bruker ute på banen.

Giftig avfall, petroleum avfall har vi en egen oppsamler under bakken som blir tømt ved behov. I tillegg har vi en egen beholder for filter og oljeholdig avfall.

Bruk av miljø vennlige produkter

Å bruke miljø vennlige produkter i vår drift av golf banen er viktig for å promotere bærekraft og minimere skaden på miljøet. Vi kan bruke flere miljøvennlige produkter og praksiser for å redusere vår økologiske fot avtrykk.

- **Gjødsel og pesticider:** Ved å bruke organiske produkter som stammer fra naturlige kilder vil disse være mindre skadelige på miljøet sammenlignet med tradisjonelle kjemisk baserte produkter. Dette vil forbedre jord helsen, promotere biologisk mangfold og redusere vann forurensning.
- **Nedbrytbare materialer:** Bruke nedbrytbare materialer til pegger, kopper og emballasje. Slike materialer brytes ned naturlig over tid som igjen vil redusere avfall og vårt miljø avtrykk.
- **Utstyr og maskiner:** Valg av utstyr og maskiner som er mer energi effektive og har lavere utslipp vil bidra til en mer miljøvennlig drift av banen.

Ved å inkorporere disse miljø vennlige produktene og tiltakene vil vi forbedre vår forpliktelse til forvaltningen av miljøet og skape et sunnere og mer bærekraftig miljø for både spillere og dyrelivet.

Hvor står vi:

Gjødsel og pesticider, som er organisk eller en blanding av kunst og organisk er noe vi bruker i dag (Marathon) dette fungerer fint og vi er fornøyde med det. Organiske pesticider er vi usikker på, men antar at dette bli et fremtidig fokusområde for produsentene. Samtidig har Indigrow utviklet et produkt som heter Diamond green som er naturlige oljer som i forsøk har vist god effekt på diverse sopp sykdommer som fusarium.

Nedbrytbare materialer: Her har vi mye å hente så dette må vi se nærmere på.

Utstyr og maskin parken vår består av noe nytt og en del gammelt. Noen av de eldste maskinene vi har oppfyller ikke dagens krav til utslipp. Basert på dette anbefales det å utarbeide en plan for fornying av maskin parken. I følge USGA og R&A anbefales klubbene å implementere en 10 års maskinpark fornyelse strategi.

Bevaring av natur og biologisk mangfold

Å fremme og bevare naturen og det biologiske mangfold på en golf bane er essensielt for å skape et sunt og bærekraftig økosystem. Her er noen måter vi kan promotere biologisk mangfold på.

- **Lokale planter,** inkorporere lokale planter i landskapet for å tiltrekke seg dyreliv og skape mat kilder og habitater for en rekke arter.

- **Habitat for dyreliv**, skape designerte dyreliv habitater som fuglekasser, flagger mus kasser, insekts hoteller og sette av områder for insekter som pollinerer for å støtte opp om dyre livs populasjoner.
- **Bekker og dammer**, utvikle naturlige vann områder som dammer og bekker som kan virke som habitater for vannlevende skapninger og tiltrekke seg fugler og annet dyreliv.
- **Integrert plante vern**, iverksette IPM praksiser for å redusere bruken av pesticider som kan skade gunstige insekter og sette økosystemet i ubalanse.
- **Buffer soner**, etablere buffer soner rundt vann områder og naturlige vilt områder for å beskytte disse fra kjemisk avrenning og skape korridorer for dyrelivet.
- **Redusere klipping**, redusere hyppigheten av klipping på utvalgte områder for å la gresset og planter vokse fritt. Dette skaper beskyttelse og mat for insekter og små dyr.
- **Utdannelse og trening**, å utdanne ansatte, medlemmer og besøkende om viktigheten av biodiversitet og den rollen de spiller i å støtte dyrelivet på golf banen.

Ved å iverksette disse tiltakene, kan vi skape et mer mangfoldig og motstands dyktige økosystem som vil være til fordel for både miljøet og golf opplevelsen.

Hvor står vi:

Lokale planter er det fullt av på golfbanen, her må vi passe på å ikke ta ned for mange trær, og at trær som tas ned erstattes av nyplanting.

Habitat og dyreliv: For å skape bedre habitat for dyre liv har vi redusert rough klipping slik at det er flere områder med viltvoksende lokale planter som vil hjelpe pollinerende insekter og skape områder for lokalt dyreliv å gjemme seg i. Vi har i tillegg utplassert flere fuglekasser, I tillegg planlegger vi å sette ut flaggermus kasser og insekts hoteller.

Bekker og dammer: Dette har vi en del av dette, og vi jobber regelmessig med og holde disse reine og fri fra vilt voksende vekster. Her har vi et forurensingsproblem i forhold til kanalene som kommer inn fra jordene på oppsiden av hull 6. Her kommer det inn mye næring fra gårdene noe som resulterer forurensing og uønsket algevekst. Det har også blitt oppdaget menneskelig avføring i dette vannet.

Integrert plantevern handler om å optimalisere jord helsen ved å lufte, skape rett pH og nærings innhold ved bruk av riktige gress sorter og rett vanning. Dette gjør vi først og fremst ved kulturelle handlinger. Bruk av giftige og biologiske pesticider benyttes kun når alt annet har feilet.

Vi har ikke fysiske buffer soner til bekker og dammer. Når vi gjødsler og benytter sprøytemidler følger vi imidlertid alltid den avstanden til vann vi skal i henhold til produktets data ark.

Redusert klipping: Se habitat og dyreliv.

Utdannelse og trening: Vi er totalt 4 ansatte som har sprøyte sertifikat, men 2 av disse er gått ut på dato og skal fornyes.

Helse og sikkerhet

1. Verne utstyr, sørge for at verne utstyret som er påkrevd er tilgjengelig, som hansker, verne briller, kjemikaliedrakter og kjemikalie masker når man håndtere giftige kjemikalier. I tillegg at alle får utdelt nødvendig verne utstyr som klær, hørselvern og sko. Dette er på plass hos oss på Stavanger golf klubb.
2. Kjemisk sikkerhet, utdanning til ansatte om sikker behandling, bruk og lagring av giftige kjemikalier som gjødsel og pesticider. Sikre riktig labeling, oppbevaring, og avhending av giftige kjemikalier for å minimere risikoen til både ansatte og miljøet.

Vi er 4 personer med autorisasjons bevis (sprøyte sertifikat) hvorav 2 har gått ut på dato. Disse skal fornyes i løpet av 2025.

3. Maskin sikkerhet: Regelmessig inspeksjoner vedlikehold på maskiner og utstyr for å minimere risikoen for uhell. Tilby trening i riktig og sikker bruk av utstyr og maskiner for å minimere risiko for skader.
Her har vi gode rutiner rundt dette, alle maskiner gjennomgår årlig service samt regelmessig service i henhold til bruker manualen.
4. Manuelt arbeid, iverksette korrekte teknikker for løfting og bæring av tunge gjenstander for å minimere risiko for belastning og skader på ansatte. Tilby trening i ergonomiske praksiser for å minimere risiko for belastnings skader.
Det er en stund siden vi hadde opplæring i dette, og planlegger derfor oppfriskningskurs.
5. Krise beredskap, utvikle og formidle krise prosedyre til ansatte i tilfelle hendelser som søling av kjemikalier, brann og ulykker. Sørge for at første hjelps utstyr er tilgjengelig.

Når vi bruker kjemikalier har vi alltid med produktets data ark som inneholder informasjon om hva man må gjøre ved ulykker.

Ved brann har vi gode rutiner, men bør se på om brann øvelser burde gjennomføres årlig.

Første hjelps utstyr henger lett tilgjengelig på verkstedet samt at vi har et sett i kan ha med ut på banen. Førstehjelpskurs for de ansatte avholdes jevnlig.

6. Helse og velvære, promotere velvære blant ansatte ved å tilby helse tjenester, pauser og fostre et støttende arbeids miljø for å minimere risikoen for at ansatte blir utbrente eller utvikler stress relaterte problemer.

Her er vi knyttet til bedriftshelsetjenesten.

Ved å prioritere Helse Miljø og Sikkerhet (H.M.S) i vår drift av golfbanen kan vi opprettholde et bærekraftig og sikkert miljø både for ansatte og økosystemet.

Dette er de 5 bærekrafts målene fra FN som vi jobber med.

Jan Roger Nordnes 2024

Stavanger Golf Klubb

